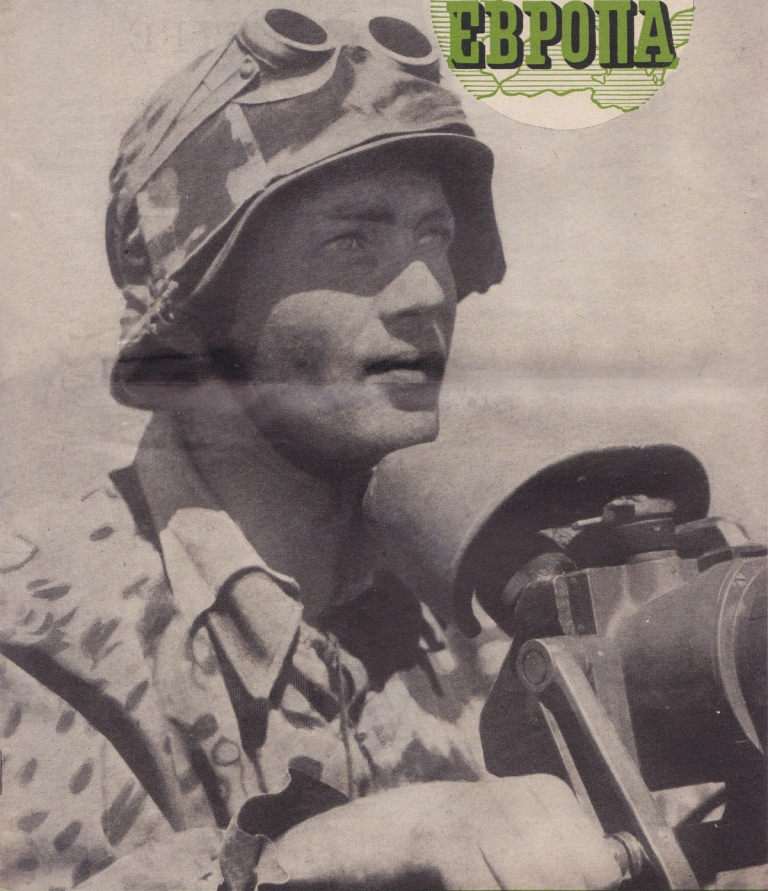

Versandpostamt Leipzig 10

Цена 3 лева.
Für Deutschland
40 Pf.

НОВА ЕВРОПА

Година IV, кн. 17

Артилеристъ на източния фронтъ дава насока на орждието

14 септември 1942 год.

ПОГЛЕДЪ ВЪРХУ ВЧЕРА, ДНЕСЪ И УТРЕ

отъ Ерихъ Хойберъ

Такава е природата на човѣка: той винаги чувствува настоящата беда като проклятие. Спроти нея бледиѣ нуждата на минали времена, колкото и да е била голѣма. Затова миналото винаги се слави, а настоящето се критикува.

Търпение! И нашата съвременность ще стане нѣкога „доброто старо време“. Отъ това, разбира се, нищо не печели оня, който не иска да погледне по-далече отъ носа си. Той ще си спомни по-късно за много несгоди и ще се тупа въ гърдитъ съ неоправдана гордостъ, че ги е приживѣлъ. Но който има сила да гледа въ бъдешето, нѣмъ преследваната целъ, да преценява изминатия пѣтъ, той още днесъ може да схване, какво ще възланиятъ и за какво ще ни завиждатъ бъдннитъ поколения. Единъ такъвъ погледъ прави по-леки и жертвитъ, които всѣки день изисква войната.

Въ началото на нашето столѣтие Европа бѣше уморена и се израждаше отъ разглезеностъ и угаждане съ всичко, което ѝ доставяше завоеваниятъ свѣтъ. Хората чувствуваха, че прииждащитъ почти наготово богатства трѣбва да се употребѣятъ за доброто на всички и че трѣбва да се създаде новъ редъ. Тѣ виждаха, какъ навредъ никнатъ нови проблеми, на които не можеха да станатъ господари. Но тѣ не чувствуваха вече никакви реформаторски сили въ себе си. Всичко се губѣше въ духовитоститъ на естетическитъ салони, въ крамолитъ на политическитъ клубове или въ безкрайни конференции. Най-висшата политическа мѣдростъ бѣше отлагането. Самиятъ опитъ да познаешъ многобройнитъ стопански, социални, духовни и политически проблеми и остро да ги обрисувашъ, се смѣташе като смущаване на едва пазения привиденъ миръ и се анатемосваше

Демонстрация въ
Брюкселъ се
разпрѣсква

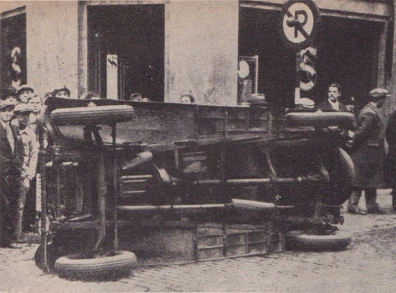
Размирици въ
белгийска стачна
област. Бел-
гийска пехота
пази телефонна-
та станция.

като революционно дѣло. Всѣки чувствуваше, че Европа върви къмъ ужасна война, кървава революция или къмъ дветѣ едновременно, но никои не дръзваше да предотврати злото. А всѣки знаеше, че една нова европейска война би означавала гражданска война съ най-страшнитѣ последици за положението на континента въ свѣта. Но се прибѣгваше все до повърхностни мѣрки. Срецу невидимия врагъ се хвърляха все нови и нови полицейски сили за запазване на външния миръ и се почна диво състезание въ въоръжението. Обтегнатостта между европейскитѣ народи се повиши, тѣхното благосъстояние се разпили безполезно и натискътъ върху всѣки, да стои предъ една непреодолима ужасна съдба се засили. За да избѣгне единъ справедливъ новъ редъ, Европа се хвърли главолмно въ свѣтовната война.

Но и тая ужасна драма не помогна да се свѣсти Европа. Всѣки човѣкъ знаеше, че създадениятъ съ мирнитѣ диктати новъ редъ не е никакъвъ редъ, а само замъгляване и влошаване на стария, отживѣлъ редъ. Всѣки се надѣваше на „пробуждащия се свѣтовенъ разумъ“. Въ Международното бюро на труда въ Женева говорѣха непрекъснато. Обществото на народитѣ се разви постепенно въ

органъ за отлагане на най-парливитѣ политически въпроси. На всевъзможни конференции се говорѣше за тежката европейска стопанска криза, която разруши всѣчки валути, и понѣкога се откриваше самиятъ коренъ на злото: неразрешенитѣ още проблеми на предвоенното време, изострени още повече отъ безмисленото разкъсване на стари исторически жизнени връзки и целесъобразно разпредѣление на работата, и отъ създаването на нови, нежизнеспособни стопански тѣла и малки политически пространства, които се бѣха обградили съ митнишки стени поради една погрѣшно схваната нужда да се поддържа престижъ. Съзнаването, че се стои предъ залѣза на Запада, за което се пишеха и многотомни съчинения, тегише надъ всички и сковаваше всѣки духовенъ поривъ. Броятъ на безработнитѣ растѣше застрашително и съ това нуждата на тия милиони. Отговорнитѣ държавници на Европа си запушваха ушитѣ предъ всички оплаквания и само неволно и раздражено вземаха за знание „шума на вѣчните демонстранти“ на онеправданитѣ народи. Тѣ се страхуваха отъ всѣка, дори най-малка реформа, все поради загрижеността си да не рухне по тоя начинъ цѣлата сграда на тѣхния така нареченъ „новъ редъ“.

Стачка на шофьорите в Брюксел. На много места из града обрнати коли на нежелатели да стачкуват шофьори

Стачка в Франция в 1936 г. За да протестираат срещу повишение цената по трамваите стачкуващите обръщат трамваини коли и спират автобусите. — Един араторъ говори от една трамвайна кола към събравото се множество

Тежките комунистически съблъсквания в Холандия дадоха повод на властите да въведат извънредно положение. Конна полиция и военни части сж блокирали ония квартали, дето има размирици. Картината показва двама военни полицаи съ разперенъ надписъ: „Да се опразнятъ улиците, ще се приближе до сила“

Нищетата срѣдъ потъпканитѣ народи рѣшше постоянно. За повечето слоеве на тия народи нѣмаше никакъвъ изгледъ за бъдеще и животъ. Доброволно намаление на ражданията и самоубийства застрашаваха сериозно бъдещето на тия народи. Ала прословутото Обществено на народитѣ си правѣше оглушки. Споредъ него, прочее, всичко течеше по медъ и масло, та нѣмаше какво да се подобрява.

Следъ повѣхването на краткотрайнитѣ цѣтотеве на инфлационнитѣ години настѣпиха бързо явления на обедняване за всички други европейски страни. Първа изпадна въ дефлационни мжчнотии и валутни кризи въ 1933 г. Франция, сжщата държава, която чрезъ егонистична безогледна кредитна политика повиши своята златна наличностъ до края на 1932 г. на 12.2 милиарда златни марки, „за да наложи съ силата на златото политически признания, които иначе може да бъдатъ спечелени само посредствомъ кървави и скжши войни“. Нейнитѣ златни запаси изчезваха завинаги въ подземията на североамериканскитѣ банки. Въ 1936 г. Франция загуби надъ 28,200,000 работни часове поради стачки и спиране на работата. Обедняването засѣгаше все по-широки народни слоеве съ всички лоши последици и за „победителитѣ“.

Европа ставаше все повече свѣрталище на международни елементи и клики: покрай чернитѣ интернационалъ на жадно за властвуване духовенство тѣчаха тъмнитѣ си нишки златнитѣ интернационалъ на еврейския банковъ капиталъ въ великитѣ лонжи, червениятъ интернационалъ на марксизма въ работническитѣ организации, болшеvizмътъ въ своитѣ явни и тайни организации и английската Секретъ Сървисъ. Еврейскитѣ печатъ имаше пѣлъ задача да скрива отъ свѣтовната общественостъ истинскитѣ причини за всичко, което ставаше предъ очитѣ на свѣта.

Само Североамериканскитѣ съединени щати, дето тия клики си издигнаха крепостъ, предявяваха своитѣ искания за свѣтовно владичество напълно открито и дръско. Рузвелтъ говорѣше за почетъка на „американското“ столѣтие, като смѣташе да прехвърли всички свои стопански грижи върху нещастна Европа или върху останалитѣ части на свѣта. Англия и накрай дори Съветска Русия трѣбба да му изгълняватъ васална служба. Изглеждаше, че се осжществи думата на Наполеонъ I:

„Европа, преди да измине едно столѣтие, ще се управлява или от Америка или от Москва.“

Още страдат народитѣ на Европа, особено нейнитѣ жени и деца, подъ насочената срещу тѣхъ англоамериканска блокада. Но тѣхнитѣ страдания не сж вече безнадеждни както по времето на масовата безработица и самоубийства. Съпротивата на Осьта разбива постоянно

Една професия — „развеселѣвъ на кучета“. Картината показва единъ французки безработенъ, който печели пари съ това, че отпѣва на кучерите жадните разходката съ тѣхнитѣ „любимци“ срещу малко възнаграждение

блокадата, а европейската младежъ се яви доброволно въ борбата срещу болшевиизма. Много жертви трѣбваше да даде Европа въ тая борба за нейното самоуправление. Затова пъкъ тя спечели себе си наново. Следъ хилядогодишна братска свада нейнитѣ граници ще станатъ за пръвъ пътъ не политически зони на опасностъ, но само външни различителни линии на разнитѣ възможности за творчество.

Зашото нова Европа не иска, като Америка, да претопа всички раси и

Безработническата неволя въ Америка

култури, — тя иска да почива върху съзвучието на различнитѣ си народи и култури.

Дотогава ще трѣбва да се превъзмогнатъ много мъжнотии и да се отстранятъ нѣкои търкания. Но сковаващото чувство за залѣзъ на свѣта трѣбваше да отсѣпши на съживителния духъ на общностната работа за цѣла Европа, дето всѣки европейски народъ ще намѣри своето мѣсто. Не може и не бива да бжде малко това, за което сега се даватъ толкова жертви. Бждешитѣ предимства ще надтежатъ далечъ предъ днешнитѣ неסгоди. Това съзнание възвръща на Европа старата сила, съ която тя ще заеме пакъ и ще утвърди завинаги припадащото ѝ се мѣсто въ свѣта.

Стачка въ Лондонъ

Foto: Pretze-Hoffmann

Разговоръ съ трима пленени съветски офицери

отъ Л. фонъ Сабо

Плененъ руски подполковникъ при разпитъ

Одвѣка жѣлаехме да посетимъ единъ пленнически лагерь и да разговаряме съ съветски пленници. Удаде ни се тоя случай, благодарение отзивчивостѣта на надлежнитѣ германски военни власти.

Наближаваме лагера и слушаеме божествена военна музика. По пътя за лагера нѣма жива душа — пленниците сѣ на работа. Скоро разкриваме и тайната на музиката: очакватъ ни петнадесетъ пленници, облѣчени въ изпъкнати униформи; съ музикални инструменти въ ръцетѣ, тѣ маршируватъ съ комична сериозностъ и се мъчатъ ревностно да изпълнятъ познатъ германски воененъ маршъ. Тѣхното чувство за ритъмъ е съвсѣмъ правилно, забелязва се веднага, но музикалнитѣ инструменти сѣ нѣщо не въ редъ. Нещастниятъ барабанчикъ, който завършва картината, що да прави той съ своя тѣпанъ, така лошо скъсанъ по срѣдата!

Капелмайсторътъ, единъ капитанъ, командувалъ „мирно“, изглежда въ наша честь. Музикантитѣ минаватъ покрай насъ, все съветски офицери. Чудноватото общество. По външностъ тѣ нѣматъ нищо европейско въ себе си. Избираме двама отъ тѣхъ. Останалитѣ отминаватъ, напълно разочаровани. Единъ разговоръ

съ насъ може би щеше да ги откъсне от монотонното имъ съществуване.

Комендантътъ на лагера ни постави на разположение своя най-добъръ преводачъ. Той е судетски нѣмецъ, служилъ въ полската войска и въ 1939 г. попадналъ въ руски пленъ. Миналото лѣто билъ освободенъ отъ настѣпващитѣ германски войски. Съ негова помощъ започва нашиятъ разговоръ съ двамата съветски офицери.

Единъ отъ тѣхъ произхожда отъ селище близу до Москва но отдавна живѣлъ въ украинския градъ Винница. Той възраст мжжъ, съ характерната за дребнитѣ чиновници на царска Русия полуусмивка, е поручикъ. На въпроси отъ военно естество дава почти детски, банално звучащи отговори. Той е добре обрѣснатъ и прави иначе съвсемъ симпатично впечатление. Жененъ билъ, разказва той, и освенъ жена има тригодишна дъщеря. Възнува се до просълзяване, когато говори за милата си малка дъщеря. Самъ той билъ колхозенъ чиновникъ и получавалъ 400 рубли месечно. Жена му била учителка и получавала 350 рубли месечно. Но като се има предвидъ, че само едни срѣдни ботуши сѣ стрували 600 рубли, вижда се какъ е живѣло това семейство. За наша изненада, той ни каза, че въ „колхозния магазинъ“ би могълъ да си купи такива ботуши за по-малко пари, ако изобщо имало стока тамъ. Евреинътъ ржководителъ на колхозния магазинъ продавалъ такива жадувани артикули изключително тайно. Затова и нашиятъ събеседникъ и жена му е трѣбвало да купуватъ тайно въ „базара“, значи тамъ, дето прави своитѣ покупки оня класъ отъ населението, който нѣма никакви права.

Тѣй естествено ни разправя съветскиятъ поручикъ, че всичко ни се струва почти невѣроятнo. Но преводачътъ потвърждава казаното. Той смѣта, че отъ чутото никакъ не можемъ да си създадемъ представа за нищетата, въ която живѣятъ народитѣ на Съветския Сюзъ. Разправя ни по-нататъкъ, че познавалъ тричленно руско семейство, което си е служило съ единъ чифтъ ботуши. Башата работилъ нощемъ, връщалъ се сутринъ, и тогава дъщеря му обувала ботушитѣ, за да иде на училище. Следъ обѣдъ пъкъ ги вземала майката, която до вечерята е трѣбвало да работи въ едно предприятие.

Вториятъ пленникъ ни изглежда по-интересенъ. По неговото татарско лице е изписано „азиатско“ спокойствие. Той е едва 25-годишенъ, има лице почти моминско. Твърди, че никога не се е бръсналъ. Подъ неговата куртка свѣти синя китайска риза. Панталони съ неопредѣлимъ цвѣтъ и кройка. Той е поручикъ отъ единъ руски колхоздаченъ полкъ. Нито мигъ не е припарилъ на фронта. Билъ придаденъ къмъ нѣкой шабъ въ тила. Презъ цѣлата си „активна“ военна служба е видѣлъ първия германски войникъ, когато по

Плененъ съветскоруски батальоненъ командиръ

*Пленен съветски
полковникъ при
разпитъ отъ гер-
мански офицери*

необяснимъ и за него начинъ е попадналъ въ пленъ.

За да ни отговори, какви загуби понасятъ руснацитъ, разказва ни какъ е срещналъ своя полкъ — единъ единственъ пжтъ. Срещналъ го въ Днепропетровскъ. Тогава полкътъ се е състоялъ само отъ една рота. Отъ другаритъ си научилъ, че германската пехота и паразитнитъ германски гранатохвъргачки сж нанесли най-страшнитъ загуби. Нашиятъ събеседникъ е бурятъ и произхожда отъ Иркутскъ. Тамъ могло нѣкога да се живѣе съвсемъ свтино и да се купува всичко освенъ овоция. Какъ сега изглежда у дома, той нѣма понятие. Военна поща не съществува въ съветската армия. Първоначално искали да стане математикъ, дори следвалъ известно време, но после се простилъ съ науката, за да стане войникъ. Завършилъ военното училище, слушалъ политически курсове и накрай станалъ офицеръ. Сега, обаче, офицерската професия не го радва и, само веднажъ да се върне у дома, иска да предава смѣтане на децата въ родния си край. Той просто кониѣ за мирно занимание.

Докато се разговаряхме съ нашия бурятъ за минало и бъдеще, къмъ насъ се бѣше

Пленени съветски офицери

присъединил трети съветски офицеръ. Високъ хубавъ момъкъ. Неговиятъ шинелъ изглежда напълно новъ, носи безупречно излъснати здрави ботуши. Единъ кавалерийски поручикъ.

Военни въпроси не го интересуватъ. Той говори за мирния си граждански животъ. Билъ държавенъ фоторепортеръ въ Киевъ. (Въ съветска Русия нѣма другъ видъ фоторепортери). Неговиятъ месеченъ доходъ възлизалъ на 1200 рубли, една отъ най-високитѣ заплати. Задачата му била да прави пропагандни снимки отъ колхозната работа. Усмивнатъ ни разказва той, че е трѣбвало да прави само такива снимки, които отразяватъ „щастливия“ животъ на селянитѣ. Билъ подготвенъ за всички евентуалности и мѣкналъ съ себе си цѣлъ гардеробъ съ селски дрехи. Ако дрехитѣ на селянитѣ не отговаряли на него-

витѣ желания, което се случвало по-често, прибѣгвалъ до пътуващия си гардеробъ. Парцаливо облѣчени люде не бива да се фотографиратъ! Следъ снимането, разбира се, селянитѣ трѣбвало да върнатъ хубавитѣ дрехи и да облѣкатъ своитѣ. Кавалерийскиятъ поручикъ разказва всичко това при най-добро настроение, смѣе се до уши. Той никакъ не може да разбере, че разказътъ му малко ни размива. За него всичко е извънредно просто и се разбира отъ само себе си. Та нали тъкмо за това е получавалъ 1200 рубли месечно!

Говорихме съ трима мъже. Съ трима отъ нѣколко милиона души пленници. Това сж своеобразни, чужди люде, които по щастлива случайностъ не сж отнесени навѣки отъ вихъра на войната. Ще намѣрятъ ли тѣ пътя къмъ живота, къмъ новъ, по-добъръ животъ?

Рузвелтъ мобилизира затворницитѣ. Снимката показва затворницитѣ въ държавния затворъ въ Охайо презъ време на обучението имъ. Съ тия затворници Рузвелтъ предприема походъ срещу „варварството“ на Европа.

Въ този Ню-Йоркски затворъ се рекрутиратъ затворници. И деветъ снимки сж взети отъ голъмото американско списание „Тайфъ“ отъ 4. май 1942 г.

OHIO STATE PENITENTIARY
PRISONERS FORM TRAINING
LEGION TO FIGHT FOR U. S.

TERMINAL ISLAND PRISON
IS NOW RECEIVING STATION
FOR U. S. NAVY RECRUITS

Черно море

отъ Василь Петровъ

Европа е на път да расте на изтокъ. Съ това се премѣства стопанският ѝ центъръ на тежестта. Черно море ще влѣзе въ срѣдището на това развитие. То ще бѣде включено въ живота на неговитѣ цвѣтущи крайбрѣжни области, ще излѣзе отъ изолираното си положение и ще стане единъ отъ най-важнитѣ центрове на бѣдеща Европа — не вече като обектъ на военни разногласия, а като съставенъ и съединителенъ елементъ.

Черно море съ своитѣ 450,000 кв.км. повърхнина достига почти голѣмината на старата Германия. Положението му между брѣговетѣ на южна Русия, Ромѣния, България и малоазиатската Турция му осигурява още отъ хилядолѣтия една важна роля и го поставяше понѣкога въ срѣдата на свѣтовни политически събития. Презъ планинитѣ на Мала Азия, покрай южнитѣ брѣгове на Черно море

Александъръ Велики потегли къмъ Индия. При нашествията си въ западна Европа хуни и монголи минаваха покрай севернитѣ му брѣгове. Отъ къмъ северъ се промъкнаха къмъ морския брѣгъ готически народи и основаха въ южна Русия една голѣма държава. Отъ северния край на Черно море започна великото преселение на народитѣ въ 4. до 6. вѣкове. Още столѣтия пр. Христа гръцки кораби доближиха брѣговетѣ на Кримъ и Кавказъ и основаха тамъ търговски заселища. Римски военни мѣстожителства ги последваха презъ следващитѣ столѣтия. Източно-римската империя съ столицата си Византия отправя погледа си на изтокъ къмъ Черно море.

По-късно татари основаха държавата въ Кримъ и областта около устията на Бугъ и Днепъръ. Въ времето на кръстоноснитѣ походи се промъкнаха отъ къмъ югъ къмъ Черно море, преминаваха къмъ Византия, която заемаха, и въ следващитѣ вѣкове завземаха голѣми части отъ България и Ромѣния, накрая сѣщо и цѣлия му северенъ брѣгъ. Отъ края на 17. вѣкъ между това се появява укрепналото руско царство като неприятелъ на Турция. Презъ 1695 г., при Петъръ Велики, руситѣ достигатъ Азовско море, северното продължение на Черно море. Отъ тогава цари ожесточена борба между турци и руси за надмощие въ крайбрѣжнитѣ области и за правото върху морскитѣ тѣсенини на Босфора и Дарданелитѣ. Презъ 1792 г. Турция трѣбваше да отстъпи на Русия цѣлия северенъ брѣгъ на Черно море.

Опититѣ на Русия, да се разшири на югъ и да придобие изключителното право на пропускъ презъ Пролититѣ, не претанаха отъ тогава. Засилващиятъ се упадѣкъ на Турция презъ 19. вѣкъ благоприятствуваше тѣзи планове, съперничеството на западнитѣ сили, особено на Англия, която по този въпросъ не единъ път излѣзе открито като противникъ на Русия, създаде при това едно море клаузумъ, едно затворено Черно море.

Слѣдъ завземането на Севастополъ

Генерал-фелдмаршал фон Манщайн в Севастопол

По този начин Черно море стана „руско море“, ориентира се на изток, към Азия, и досега бѣ лишено отъ връзка съ западна Европа и нейната стопанска система.

Презъ 1936 г. нова Турция си извоюва въ конференцията при Монтьо отново неограниченъ суверенитетъ върху Пролитиѣ. По съветскоруска подбуда, впрочемъ, конференцията реши тогава да направи едно ограничение, въ смисълъ, че въ бъдеще се забранява преминаването на всички военни и търговски кораби на всѣка една воюваща страна. Следъ като Черно море бѣ станало затворено море, Москва пристѣпи съ трѣскава бързина къмъ доизграждане на черноморската си флота. Презъ 1940 г. Москва пристѣпи напълно открито къмъ Балкана; съ заемането на Бесарабия, дунавскитѣ устия бѣха практически въ рѣцетѣ на Съветитѣ.

Настоящата война ще разчисти засагащитѣ

морето въпроси. Въ Черно море се вливатъ между друго Донъ, Донецъ, Днепъръ, Днестъръ и Дунавъ, следователно най-значителнитѣ рѣки на Европа, сѣщо и най-дългата рѣка на западна Европа, която отъ своя страна сѣщо се свързва посредствомъ канали съ Рейнъ, а съ това и съ Северно море и Атлантическия океанъ. Още преди избухването на войната черно-морскитѣ пристанища имаха общо 25 милиона тона годишенъ оборотъ. Включването на южно-рускитѣ рудни и житни области ще имъ даде още по-голямъ полетъ. Още отъ сега се подготвятъ по-големитѣ пристанища за това, като се пристѣпва къмъ доизграждане на пристанищнитѣ съоръжения и издигането на специални постройки. Ромънската Кюстенджа, която досега стоеше на първо мѣсто въ черно-морската търговия, проектира построяването на единъ каналъ, който да я свързва съ Дунава.

Еоалдъ Балзеръ като Рембрандъ

Саския

отъ Илза

Саския ванъ Уйленбургъ принадлежи жени, които иматъ дарбата да разнасятъ си. Въ живота на Рембранда е образъ на лжечарностъ и веселостъ, завърши въ непроницаемъ мракъ. И промѣна, както и необходимостта, да както по-късно трѣбваше да стори т. Щофеисъ въ такъвъ удивителенъ разпомрачено човѣшко щастие, огражди и външенъ блѣсъкъ.

Рембрандъ, който се пресели въ Амстердамъ, бѣ станалъ по онова време модни граждани на млада Холандия, къмъ брой видни ученици. Съ изненадващъ къмъ новитѣ блѣстящи условия, веризрастнала преди това. Тя бѣ родена въ Фризландъ като дете на Ромбертусъ, живѣеше при своята сестра и на 22-годишенъ брандъ доставяше на своята млада жена женско сърдце. Животътъ ѝ противороднинитѣ на Саския, които бѣха единъ пропесъ, понеже били ужъ хвърля въ своя разточителенъ животъ, — т. Тогавашинитѣ доходи на Рембранда любимата жена най-рѣднитѣ съкр. ако се бѣ противопоставяла на този представлява огледало на този щастливъ богатъ нагиздена жена, размахва

Арибертъ Вешеръ като Уйленбургъ

Саския, 1634 г.

Автопортретъ съ

и цений

иеръ-Кулманъ

По повод новия нѣмски филмъ „Рембрандъ“

къмъ ония обиспани съ милость отъ небото
тъ щастие и радостъ дори само съ присъж-
ойто сподѣляше около едно десетилѣтие, тя
ито огръваха неговия животъ преди той да
й бѣ спестена участъта, да сподѣли тази
остави на испытание своята привързаностъ,
а служигията и любовницата му Хендрикине
ръ. Саскиа живѣеше съ Рембранда въ не-
ки въ ослѣпителни рамки неговата слава

дамъ отъ башината си мѣлница въ Лайденъ,
живописецъ на внезапно разбогатѣли
ава и много-търсенииятъ учителъ на голѣмъ
ързина той съумѣ да нагоди живота си
които богатата патрицианка Саскиа бѣ
на 2 августъ 1612 г. въ Лойваарденъ въ
Уйленбургъ, останала твърде рано сираче,
они 1634 г. се ожжи за Рембрандъ. Рем-
а всичко, за което можеше да жадува едно
е въ непрекъснатата радостъ. На пукъ на
ри въвлѣкли жизнерадостната двойка въ
ди презъ прозореца наследството на Саскиа
живѣха наистина на съвършено широка
да му позволяваха да слага предъ поетѣ
ица на свѣта. И Саскиа не би била жена,
Прочутииятъ Дрезденски двоенъ портретъ
ъ животъ: Рембрандъ, на колѣнѣ до своята
кана, отдаденъ съ ликуване на неземна

аскиа, 1634 г.

Хендрикине Шофелсъ, 1638 г.

Сцена отъ сжция
филмъ

Хайнрихъ Шротъ като Тулпъ

наслада на този живот. И Саскиа пиеше също от този стаканъ, тя му бѣ жена, любовница, муза и майка на неговитѣ деца.

Както Рубенсъ постоянно се опиваше отъ красотата на своята млада жена, Еленъ Фурманъ, така и Рембрандъ никога не се насищаше да рисува Саскиа, съ щастливото чувство на влюбения и творчески растящата сила и фантазия на художника. Въ тѣзи картини — също както е и въ любовнитѣ пѣсни — Саскиа ванъ Уйленбургъ стана безсмъртна. Въ всички тѣзи картини, отъ конвенционалнитѣ профилни портрети до кръста и нѣжнитѣ сребърни скици, минавайки презъ многото идеализирани портрети, до последния портретъ съ каранфилитѣ, можемъ и днесъ още да се радваме на разцвѣта и зрѣлостта на тази жена, пленени отъ прелестта на това нѣжно лице, отъ разкошната и страстна осанка, отъ прелестта и грацията на нейнитѣ движения. Но ние виждаме също, какъ живота и придава нови форми, какъ отъ това кокетно младо момиче той прави вълюбочена въ себе си майка, чинто черти въ последнитѣ портрети сѣ засѣчени отъ тиха скърбъ смъртта грабна едно следъ друго и тритѣ ѣ деца; четвъртото — Титусъ, тя остави сираче преди още да бѣ навършило една година.

Цѣли осемъ години щастieto окриляше тѣзи две души. На 14. юни 1642 г. Саскиа умира. Следъ петъ дни Рембрандъ трѣбваше да погребе младата си жена. Колко щастливъ го бѣ направила тя, знаемъ отъ неговитѣ автопортрети, каквито има запазени отъ различнитѣ му възрасти. Въ противовесъ на похвѣснитѣ портрети, тѣзи, които дишатъ крат-

кото време на Саскиа, издаватъ пълна вътрешна хармония, спокойствие, присъщи на човѣкъ, който се е отдалъ напълно на дома си.

Съ смъртта на Саскиа това спокойствие бързо се разкъсва; тъмни сили, прогонвани преди отъ нейнитѣ нѣжни женствени рѣце, сега се пробуждатъ и изтръгватъ гения отъ обграденото въ любовъ убѣжище, тласкайки го въ непрекъсната борба съ собствения му демонъ. Случайностъ ли бѣ, или бѣ изпълнение на единъ неотвратимъ законъ, фантътъ, че въ годината, въ която умрѣ Саскиа, настѣпи първото сблъскване на гения съ околния свѣтъ?

Нѣколко месеци преди нейната смъртъ, Рембрандъ бѣ довършилъ поръчания отъ амстердамскитѣ стрелци портретъ, по-късната „Нощна стража“, и съ тази необикновена творба възбуди ако не възмущение, то все пакъ открито неодобрение. Но дребната нахърнена суетностъ на гражданитѣ, които искаха да видятъ себе си въ този портретъ, не можеше да бѣде нѣкаква спънка за него. Неговиятъ духъ растѣше надъ такива препятствия, въ пространства, където почтенитѣ господа не можеха да го следватъ. Настѣпи бавно, но непрекъснато развитие, въ края на което гениятъ се видѣ въ пълна самотностъ, неоцененъ въ своето величие отъ околната срѣда, самотностъ, която поне за известно време бѣ сподѣлена отъ слугинята Хендрикине и сина му Титусъ. Своето художествено съвършенство Рембрандъ заплати съ загубата на радоститѣ отъ този свѣтъ. То, обаче, никога не се бѣ разпростряло около него така, както презъ краткото десетилѣтие, въ което Саскиа живѣеше при него като негова жена и муза.

Сцена отъ филма „Рембрандъ“, възпроизведена по великата художествена творба на Рембрандъ

Институтът за свѣтовно стопанство въ Киль

отъ проф. А. Предвалъ

Никога стопанската наука не е могла да бѣде така полезна за стопанската политика и практика, както при сегашнитѣ условия на засилващитѣ се въ всички страни тенденции на направляваното стопанство. Приспособяването на стопанството къмъ целитѣ на народната общность създаде една принципална промѣна. Сега стопанската политика не може да се ограничи само въ повърхностната си намѣса, коригирайки отдѣлнитѣ стопански явления, но тя трѣбва да даде на стопанството насока и редъ. И стопанинитѣ-практикѣ не може вече да разчита на щастieto на пазаря, но трѣбва да познава структурата на народното стопанство и насоки на неговото развитие, а съ това стопанскитѣ и политически зависимости, въ които се намира неговото отдѣлно стопанство. Това сж, обаче, задачи, за чието разрешаване науката може да достави познания, добивани само съ научни срѣдства.

Това важи особено за науката на външното стопанство. Защото външното стопанство на една страна е станало не само членъ на народностопанската цѣлость, която не може вече да бѣде майсторена безъ огледъ на структурата на тази цѣлость. То е сжко тѣсно преплетено преди всичко въ структурнитѣ зависимости и конюнктурнитѣ движения на чуждитѣ народни стопанства. Не се отнася вече за повече или по-малко видими шансове на пазаря съ дългосрочно валидни пресметливи търговско-политически предпоставки, но за включването въ чужди народни стопанства, които живѣятъ споредъ собствени закони. Познаване на зависимоститѣ, въ които се намира външното стопанство, е затова нужно повече отъ всѣкого и то включително критикитѣ и продължителнитѣ проявления на развитие на чуждитѣ страни. Съ това научното изследване става предпоставка за успѣшна практическа работа, както за стопанско-политическо водачество и за стопанската практика.

Сега обаче нуждата отъ научна подготовка на практическата дейность не казва още нищо за разпредѣлянето на работата между стопанскитѣ действия и научния институтъ. Държавнитѣ и самоуправителнитѣ институции на стопанско водачество, сжко така голѣмитѣ стопански предприятия сами вече, безъ изключение, си уредиха изследователски отдѣления,

които се съобразяватъ съ нуждата отъ научна предварителна работа. И тѣзи институции могатъ да разрешаватъ научнитѣ си задачи толкова по-добре, колкото повече се касае за специални въпроси по ресора или бранша. Щомъ, обаче, се дойде до зависимости, които излизатъ вънъ отъ тѣзи граници, веднага се явява нужда отъ допълнителенъ разходъ на обученъ персоналъ и информационенъ материалъ. Тукъ може много да помогне самостоятелниятъ наученъ институтъ, който отъ своя страна е въ състояние да предложи материалъ и персоналъ за много общи цели.

Това важи особено за всички външно-стопански въпроси. Тукъ научниятъ институтъ е въ състояние да услужи съ езикови и географски експерти, съ каквито той разполага за своитѣ многобройни задачи. Тукъ има решително значение преди всичко въпросътъ за снабдяване съ материали. Една добра информация за чужбина предполага днесъ такова множество отъ статистики, списания, закони и архивни материали отъ всички страни и по отношение на всички стопански и политически информационни области, щото само единъ голѣмъ всестраненъ институтенъ апаратъ може да я извърши.

Тукъ се криятъ голѣмитѣ задачи на Института за свѣтовно стопанство при университета въ Киль, който въ повече отъ 25 годишното си развитие отъ малки наченки е израствалъ въ сегашното си централно положение. Институтътъ съ своята библиотека и стопански архивъ си е създадъ материална база, която задоволява тѣзи задачи. Библиотеката съ своитѣ до 400,000 библиографични тома нараствалъ съставъ е станала най-голѣмата специална библиотека на земята въ областта на стопанскитѣ и социални науки. Въ мирно време тя имаше срѣденъ годишенъ приходъ отъ 30,000 тома и получаваше непрекъснато надъ 11,000 периодически издания, годишници, статистики и списания и то отъ всички области на общественъ животъ въ цѣля свѣтъ. Тя не трѣбва да ограничава тѣсно своята областъ, ако желае да задоволи посоченитѣ въ началото задачи, трѣбва да разглежда стопанството винаги като частъ отъ цѣлия политико-социаленъ животъ. Тя не се ограничава само въ постоянно събиране и подреждане

на материала, но го подготвя за читателя чрез една многостранна каталожна система — предметен каталог, регионален каталог, персонален каталог, дружествен каталог и титлен каталог — който обхваща и включва книгите, списанията, парламентарни доклади, приноси към сборни съчинения. Това разширение на материала е толкова важно, защото библиотеката не служи само на института. Колкото повече тя е с своята пълнота нуждната предпоставка за едно практически ползотворно институтно изследване, толкова по-малко може тя сама да използва напълно грамадния състав. Като централно място на световно-стопански изследователски материал, библиотеката се обръща непосредствено към всички институции и лица, които се интересуват от такъв материал. За тази цел служи една фотокопирна и умножителна служба, която прави възможно постоянното обслужване на много места с книжовен материал и излъчвания и спестява огромна работа на други места.

Стопанският архив допълва библиотеката с сбирка на всички информационни сърѣдства, които библиотечно не могат да бждат обхванати, преди всичко с един архив на изрѣзки от вестници. Докато вестниците биват събирани като такива въ библиотеката, въ архива тѣ биват изрѣзвани и въ форма на изрѣзки се подреждат предметно. По такъв начин се създава един актуален, лесно достъпен информационен материал, който е готов преди другите печатни произведения на библиотеката и изключено поднася най-новото, макаръ по-късно да се замѣства от по-достовѣрен материал. Към събирателните области на архива принадлежат сѣщо търговски доклади, проспекти и много отделни информации, което изисква от института да поддържа връзки с една широко разклонена мръжа кореспонденти из цѣлия свѣтъ. За периода 1914 до 1920 г. е създадена една завършена сбирка от кръгло 1.2 милиона изрѣзки. От сръдта на 1920 до прѣлѣзта на 1942 г. цѣлата наличност се е увеличила съ около 1.3 милиона отделни изрѣзки.

Върху такава материална основа се гради осведомителната и изследователска дейност, и то най-напред и сѣществуено непосредствената практическа работа, която се изпълнява от отдела за изследване на пазара и

статистика. При това, институтът не е възнамѣрявал да организира една обща осведомителна служба. Много повече той се концентрира върху изследователски доклади и сведения за отделни интересувачи се мѣста въ вътрешността и чужбина. Тази служба е взѣла голѣмъ размѣръ. Днес тя свързва института съ почти всички важни органи на стопанската практика и съ това сѣщо съ много предприятия и се основава въ голѣмата си част на дългосрочни добре съставени договори. Взаимната работа съ народностопанските отдели на предприятията, съюзи и стопанските групи има при това голѣмо значение и показва производителността на работното разпредѣление между поставените като целъ дейности на стопанството и научното изследване.

Институтът за световно стопанство обаче би изпълнил тѣзи задачи недостатъчно, ако би се обърнал само към задачите, които му се поставят, така да се каже, като поръчки от стопанската практика. Практическият работи на Института добиват своята цена едва съ добре уреденото самостоятелно научно изследване, което се крие задъ това. Едва изпълнението на тази собствено академична задача, съ която се занимават раздѣлените по специалности изследователски групи на Института, дава възможност на последния да върши услуги на практиката, които може да ѝ предложи само науката. Защото само продължителното и задълбочено занимание съ голѣмите стопански проблеми на настоящето поставя Института въ състояние да се произнесе въ отделния случай. Само този, който е изучавал основно валутната и търговска политика, е въ състояние да сѣди върху отделните въпроси въ тази област. Само който ясно е познал предпоставките и границите на индустриализацията въ стопански новите страни, може да опише, какъ е вървѣло развитието въ отделния случай. Само който се е задълбочавал действително въ народно-политическите проблеми, може да каже нѣщо върху това, какъ известни пазари ще реагират върху известни народностни движения.

Тукъ собствено лежатъ производителните корени на единъ стопански научен институт. Положението не се различава сѣществуено отъ това въ природописните науки,

ждето голѣмитѣ практически постижения винаги сѣ произлизали отъ теоретическо изследване. Сѣщо и въ областѣта на стопанството науката ще може толкова повече да върши за практиката, колкото повече се подпомогне да служи като такава на изследването. Затова сѣ право Институтътъ за свѣтвно стопанство е организиранъ като университетски институтъ.

Съ тази собствено научна работа, върху която почива международната известностъ на Института, сѣ тѣсно свързани изданията на последния, които се приготвятъ въ специално редакционно отдѣление. Въ това отношение първо мѣсто заема излизащото всѣки два месеца списание на Института, общоизвестниятъ „Стопански архивъ“. Той обнародва покрай собствени приноси на Института статии отъ стопански учени отъ всички страни на земята и се разви понастоящемъ до най-широкъ форумъ, върху който се разискватъ научно голѣмитѣ проблеми на народното и свѣтвно стопанства. Сѣщо трѣбва да се споменатъ специалнитѣ книжки върху девалвационниятъ проблемъ (1936 г.), индустриализацията на Китай (1937 г.) и Япония (1937 г.), проблеми на военното финансиране (1940 г.) и военно-стопанскитѣ проблеми на неутралнитѣ държави (1941 г.). Въ литературната си критика дава едновременно критически прегледъ на значителната стопанска литература на всички страни. На края сѣ далени резюмета на английски, френски, испански и италиански езици. Той се чете наврѣдъ и се намира въ голѣмитѣ културни центрове, както и въ университетитѣ и библиотекитѣ на по-малкитѣ страни. Покрай списанието голѣма роля играятъ „Проблеми на свѣтвното стопан-

ство“, една серия излизаци съ прекъсване обемисти научни изследвания, въ които се обнародватъ собственитѣ изследвания на Института, покрай изследванията на стопански учени отъ всички страни. Серията „Килски сказки“, въ които се обнародватъ изнесенитѣ въ Института сказки на тукашни и чужди учени отъ стопанската наука и практика върху стопански въпроси на деня, допълва публикациитѣ на Института отъ страна на актуалната стопанска политика.

Като истински наученъ университетски институтъ, институтътъ за свѣтвно стопанство найкрай не е само изследователско мѣсто, но сѣщо и учебенъ институтъ. Зашто само въ плодотворна размѣнна дейностъ изследване и учение могатъ да преуспѣватъ. Тѣсната връзка съ близкото до живота изследване е отъ особена полза за студента въ Килския институтъ, и най-добре завършилитѣ го следъ издържанъ изпитъ намиратъ приемъ въ Института като сътрудници. Великолепната обстановка на „научния клубъ“ на Института въ т. н. колегиаленъ домъ, който обхваща сѣщо аудитории и зали за упражняния, предлага на учащия се случай да общува съ асистенти и професори отъ Института. Тукъ се изнасятъ сѣщо и голѣмитѣ вечерни сказки, които сѣ право важатъ като събития въ килския академиченъ животъ. Не помалки грижи отправя институтътъ за чужденцитѣ-студенти, на които се дава случай за весело общуване въ научния клубъ. Тѣй Институтътъ за свѣтвно стопанство въ Килъ сѣщо като наученъ институтъ служи на онова истинско разбирателство между народитѣ, което може да израстне само отъ взаимното разбирање за националната особеностъ.

Германскиятъ аеропланъ като най-висше постижение на общностенъ трудъ

Германскиятъ аеропланъ чрезъ своята сигурностъ и доверие презъ мирно време, чрезъ своитѣ отлични постижения презъ войната станалъ свѣтвно известенъ, е резултатъ на дълга и старателна общност на работа на неговитѣ производители и конструктори.

По-рано тѣзи групи работници изпълняваха често своитѣ задачи, раздѣлени въ заводитѣ. Хората на науката отъ конструктивното бюро желяха по възможностъ по-скоро и точно да видятъ изпълнени висияния предъ очитѣ имъ технически идеаленъ образъ, безъ да се грижатъ много за препитствията

при доставяне на материалитѣ; практикантитѣ, обаче, бѣха свързани съ ограниченитѣ на материала който имъ стоеше на разположение. Това водеше, разбира се, поради психически причини, до недоразумения, които бѣха вредни за самото предприятие.

Новата идея на националсоциализма за обща работа, на която всѣки трѣбва да се подчинява, доведе чрезъ отстраняване на източникитѣ на грѣшки къмъ очевидни успѣхи. Общностната работа на единъ новъ аеропланенъ моделъ започва съ първия му проектъ. Още преди да почне практи-

ческата работа, всички сътрудници сж свързани съ главните линии. Практиката ни учи, че едно ново начинание, което тръбва напълно да отговаря на поставенитъ му изисквания, може да бжде само тогава напълно завършено, ако по начало съответнитъ строителни елементи сж развити по начертанъ планъ. Това изисква първата обща и съзнателна задружна работа на инженеритъ, техницитъ, финанситъ, търговцитъ и работницитъ на аероплания заводъ. Грижитъ и задачитъ на аеродинамиката на здравостта, на тежестта и на мощността на единъ новъ типъ аеропланъ, сжщо така и грижитъ за набавяне на материала, разпредѣляне на работата и ръководене на работницитъ, ако и поотдѣлно да сж разгледани отъ различни специалисти, сж общи грижи.

Необходимостта, напримѣръ, да се избѣгне подбиране на работници при произвеждането на единъ аеропланъ въ едно тѣсно пространство което би довело до взаимни прѣчки при приготвяването скелета на аероплана и изготвяне на многобройнитъ инструменти и подложки, доведе въ общността работа на конструктивното бюро и на фабричинитъ заводи до решението на черупкообразната конструкция на скелетитъ на аеропланитъ въ тѣхнитъ различни форми. По този начинъ могатъ всички отдѣлни части, които сж лесно достъпни отъ всички страни, да се приготвяватъ поотдѣлно, безъ да се притесняватъ и смущаватъ отдѣлнитъ работници. Готово монтиранитъ черупкообразни части се свързватъ следъ това къмъ общия скелетъ. Тази депендентализация се оказа, както стопански, така и техни-

чески еднакво полезна. Днесъ отдѣлнитъ части не се монтиратъ поотдѣлно въ аероплана, а въ отдѣлни монтажи, които се произвеждатъ на серии и следъ това като единно тѣло се поставятъ въ скелета на аероплана на опредѣленото мѣсто.

Разрешението на една друга задача бѣ постигнато чрезъ сътрудничеството на всички участвуващи въ предприятието: днешната конструкция на металната носеща плоскостъ. Обременяването на плоскостта се е покачило днесъ отъ 40 килограма на квадратенъ метъръ презъ първата свѣтвна война на 200 килограма. Едно подобно обременяване на носимата плоскостъ изисква особено изработване на носимия профилъ на плоскостта.

Въобще, дѣлата конструкция на аероплана е извънредно много сложна, така че трѣбва да се избѣгватъ и най-малкитъ повреди. Като се има всичко това предвидъ, специално за бойнитъ полета сж построени работилници за поправки на аеропланитъ. За всѣки единъ типъ сж приготвени всички негови съставни части, така че трима души въ продължение на 30 минути могатъ спокойно да смѣняватъ разваленитъ части и да поставятъ нови такива.

Практиката показва, че на фронта се появяватъ все нови и нови изисквания. Много рѣдко се има възможностъ да се поставятъ аеропланитъ на сигурно мѣсто, за да бждатъ запазвани отъ лошо време, студъ, топлина и буря. Всички тѣзи въпроси не се решаватъ чрезъ мислене на писалищната маса или на дѣската за чертане, но тѣ изискватъ най-често сътрудничество на всички, които участвуватъ въ построяването на аероплана. Е. Ф. Ритеръ

Тогоалъ
Таблети

се препоръчватъ преди
всичко при:

Ревматизъмъ
подагра
невралгии
простуда

ТОГОАЛЪ ВЪ ЦѢЛЪ СВѢТЪ

Togonal- Werke
München 8

Електрификация на европейските железници

Днес има хора, които не желаят да знаят нищо за парната машина на железниците и смятат електрическия локомотив за най-усъвършенствувания и най-полезния. Действително, вярно е, че електрическият локомотив е по-млад и че техниката се стреми да препоръча новия като по-добър от стария, но съ това не е казано, че новият локомотив е по-добър. Да се определи човек само изключително за електрическия механизъм означава една опасна едностранчивост. Право е, че електрическият механизъм се наложи напълно при подземните и преградните железници, защото тук изпъкват неговите безпори преимущества, като премахването на дима, силата на електрическата машина и пр. Но що се касае за далечните разстояния, не може да се говори, че електрическите предприятия са по-евтини след като железопътните линии са снабдени с електрически съоръжения. Разносът за предприятието зависи от много фактори като надниците на работниците, цените на вжигищата на електрическия ток, лихви и пр.

Така че на въпроса не може да бъде лесно отговорено дали електрическият или парният механизъм е по-евтин. Освен това би било една голяма измама да се вярва, че парният локомотив или другият конкурент моторо-влекача са достигнали края на своето развитие. Тук могат да се случат големи измами.

В Германия днес източно-западната линия Виена — Залцбург — Мюнхен — Карлсруе — Шрасбург е в по-големата си част електрифицирана, а пълното електрифициране на североюжната линия Берлин — Мюнхен не се постигна само поради избухването на войната. За въждеше след като настъпи мирът може да се смята за едно увеличение на превоза на стоки и хора и тогава покрай електрификацията ще се появят и други въпроси към модернизирването на линиите, както и за построяване на четворни линии или модерни гари на почти всички големи градове и пр. За едно общо електрифициране на железниците, обаче, не може и дума да става.

ROBOT

Фото-камера, без съперник!

Искате ли снимка хубава за спомени?
Снимайте се бързо, без поза!
Такава снимка, без мъжа, без потъ.
Ще имате само съ камера **Роботъ!**

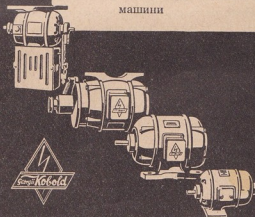
Пълна автоматичност, носи се въ джобо —
Удобен, практичен за всеки човек;
Идете веднага за Фото-апаратъ.
Съ оригиналната марка **Роботъ!**

ROBOT BERNING & CO. DUSSELDORF
ГЕРМАНИЯ

Georgii Kobold

Малки електромотори

за машинно производство, финна
механика и текстилни
машини

GEORGII KG. STUTTGART-S

Европа има нужда от все́ща работна ръка

От 534 милиона жители на европейския континент 354 живеят в европейското пространство, без Англия и Съветския съюз. От тях през нормални времена 150 милиона са заети в работа. През време на война това отношение се изменя, защото чрез мобилизиране в войската се отнемат работни сили от трудовия процес, докато, от друга страна, чрез засилено настаняване на жените в работа, чрез отстранение на известни останали на безработни и чрез настаняване на военнопленници прииждат допълнителни работни сили. Макар, че през време на войната не могат да се дадат точни данни за това числено изменение, все пак за 1941 г. е установено, че в 15 европейски държави имаше около 2 и половина милиона безработни, че в Германия само заетите в работа военни пленници и цивилни работници от изток възлизат на милиони и че освен това числото на заетите в работа жени на рентнирите и пенсиониерите, не е по-ниско. Този грамаден успях може да се постигне само благодарение на предварително изработения план и преи всичко на това, че се съкся с онзи остарял възглед, според който не човъка, а парите са необходими за водене на войната. Поуката, която Европа взема от днешната война за мирно време и за по-късни стопански планове, е на лице. Днес в цяла Европа съзнанието е собствената сила е пробудено и никой няма да напуца Европа, от страх да не остане без работа. Напротив, още сега се очертават за народите на Европа такива големи задачи за мирно-времено строителство, щото днес и за въ бждеще ще се поставя въпроса, за коя от проблемите може да бъдат поставени работни сили на разположение. Настъпило през време на войната обръщение на нълка работна сила ще бъде премахнато, но пълната заетост в работа ще бъде осигурена.

Положението на английската валута

Заблудение е да се върва, че с влизане в сила на американския закон за заемане и даване под заем, положението на английската лира се е подобрило. Една година след влизането на този закон в сила, Англия трябва да плаща на Съединените щати за такива лъжа, които бяха получени от Америка преди да влезе в сила споменатия закон. Междувременно, обаче, английският експорт и с това и неговото набавяне с девизи се влошаваше непрестанно. Въ една статия върху положението на английските девизи лондонският „Финанциел невс“ писа: „Не трябва да се отрича, че вследствие на военните събития в Далечния Изток, положението на английските девизи се значително влоши. До края на миналата година Англия бв в положение да изравнява пасивния търговски баланс с това, като изнася калай и каучук от британските и холандските владения в Далечния Изток за Съединените щати. Сега, обаче, тъй като тези владения се намират в японски ръце, на англичаните са отнети ценни доходи и платежни възможности. Освен това, други британски колонии, които по-рано експортираха специални произведения за други страни срещу плащане с девизи, днес вече трябва да плащат на Англия, за да могат да заместят по този начин изгубените за Англия извори за сурови материали вследствие победата на японците в азиатския изток. Един трети момент, който доведе британските девизи приходи до намаление, бв самото засилване на военните нужди. Защото въ рамките на тия нужди трябва да се затворят или да се ограничат въ Англия работящите до сега предприятия за експорта. Положението на английските девизи, поради ограничаване на експортните възможности, дава фактически основание за сериозни опасения.“

ИНДИЯ КАТО КОЛОНИЯ

От твърде старо време Индия е известна с своето богатство, което се дължи на големите залежи благородни метали въ нейната земя и на необикновеното прилежание и сръчност, с които жителите ѝ упражняват най-различните занаяти. Известно на индуси качества стоки води началото си от хилядолетия. Установено е, че мумии въ египетски гробници са били увивани въ най-финно качество индийски муселин и, че гъхната индигова боя въротно е дошла от Индия. Извънредно ценните произведения на индийския текстилен

занаят още въ историческо време редовно са били изнасяни въ всички страни на свѣта. Същото се отнася и за изцяло обработените метални стоки.

Когато, обаче, Англия тури ръка на източна Индия, веднага почна да задушва домашните занаяти-най-напред тъкачеството. От друга страна източната индийска компания принуди индуските занаятчи да работят за дружеството въ нищожни заплати. Търговски пълномощници получаваха своеволна власт надъ села и градове, въ които тъкачеството цъвтѣше. За да избягнат прекалено дългата и

але заплащана ангрия за англичанитѣ, много тъкачи си отсичаха палцитѣ. Високи английски мита не позволяваха индуски копринени и памучни стоки да отиватъ въ Англия, въ сѣщото време английски произведения бѣха внасяни въ Индия безъ мито или срещу много малко такъва. Англичанитѣ фабрикантѣ ползваха, както английскитѣ стопански историкъ Х. Х. Уилсонъ казва, „ржката на политическата несправедливостъ, за да не даде на конкурента да дигне глава и окончателно да го задуши, тъй като последниятъ не можеше да се мѣри съ него“. Милioni индуски занаятчии трѣбваше поради това да се откажатъ отъ своитѣ занаяти. Съ това индийскитѣ народъ загуби единъ важенъ източникъ за своето богатство и бѣ принуденъ да се откаже на земеделската дейностъ.

Презъ насилственитѣ мѣрки на англичанитѣ се отне повчата подъ кралката на занаятчийското население на Индия. Въ всички европейски страни е съществувалъ проблемъ за бѣство отъ селото, а въ британска Индия — за бѣство отъ града. Както английски свидетели сами признаватъ, домашната индустрия, която е отъ жизнено значение за Индия, е била разрушена поради нещроитната суровостъ и безчовѣчни мѣрки на подтиснитѣ.

Но сѣщо и земеделство на Индия, така установява единъ отличенъ познавачъ на нѣщата, Роместъ Дътъ, — не е направило никакви успѣхи подъ английско владичество. Половинтъ вѣкъ бѣ достатъченъ за Англия, за да задуши качествениятъ износъ на индускитѣ занаяти. Още къмъ края на 18. столѣтието тѣхъ бѣ значителенъ. Производството на най-финни текстилни стоки и бродерии, на климатно производство, чудесни метални работи, златни и сребърни ковани нѣща, производство на сѣкло-ценности, скулптури, бояджийство, хартийното производство и други художествени занаяти цвѣтѣха. Значителна частъ отъ населението бѣ заето въ тѣзи клонове на производството. Наложенитъ отъ Англия вносни мита задушиха занаятчийски износъ. Презъ 1840 г. английската Долна Камара назначи единъ комитетъ за разглеждане на положението. Съръ Чарльсъ Тревелланъ засвидетелствува предъ тази комисия, че градътъ Дака, индийскитѣ Манчестеръ, е ималъ къмъ края на 18. вѣкъ 150,000 жители, сега, половинтъ вѣкъ по-късно, само 30,000 до 40,000, „и че джунглитѣ и малайриятъ се приближаватъ бързо къмъ града“. Мизерията била тамъ твърде голяма, презъ 1787 г. Дака изнасяше въ Англия меселинъ на стойностъ $1\frac{1}{2}$ милиона пфунта стерлинги. 40 години по-късно този износъ спрѣ напълно.

Сжщата комисия даде и следнитѣ числа. Износътъ на индуски памучни стоки въ Англия спадна между 1814 и 1815 г.г. отъ 1.25 на 0.36 милиона броя. Въ сжщото време износътъ на английски машинни памучни фабрикати въ Индия се увеличи отъ 0.82 на 51 милиона ярда. Докато вносътъ на памучни стоки отъ Индия спадна, този на суровъ памукъ се увеличи силно. Въ петилѣтието 1834 до 1838 г. той възлизаше вече на 84 милиона пфунта. Когато обаче къмъ края на 19. вѣкъ въ Индия бѣха въведени фабрични станове, Англия постъпи по сжщия начинъ на търговска завистъ, като наложи акцизъ върху производството на памучни стоки въ Индия, което правѣше последната неконкурентоспособна съ други страни.

Извънредно много върху цѣлото индийско народно стопанство тежатъ тѣ нареченитъ „Хомъ Шеркъ“. Англичанитѣ подразбиратъ съ това, въ свойственния си егонизъмъ, сумитѣ, които се плащатъ отъ Индия на Англия. Следователно, това сж парични трибути на индийското народно стопанство къмъ Англия, които носятъ това название. Отъ индийско гледище „Хомъ Шеркъ“ представлятъ постояненъ отливъ къмъ властващата страната, тъй като Великобритания никога не е била „майчина страна“ за Индия.

Малко страни сж били сполетявани тъй лошо отъ редовно повтарящъ се гладъ както Британска Индия. Въпрѣки построяването на желѣзници, канали и всестранно организирани дѣла за обществени бедствия, Индия винаги е била върхлетявана отново отъ тази беда. Понѣкога тѣ се ограничаваха върху по-малки области, въ повечето случай се простираха върху по-големи повърхности, ано никога върху цѣла Индия.

Данѣното бреме, което потиска индускитѣ селания и висополчари, надвишава всѣка мѣрка. Поземленитѣ данъкъ отнима 50% отъ дохода, въ много крайща на страната значително повече. Къмъ това се прибавятъ специални данъци отъ различенъ родъ, които споредъ волята на държавата могатъ да бждатъ увеличавани неограничено. „Когато една страна на свѣта“, така разсжждава Дътъ, „бжде поставена подъ действието на такива постановления, нейното земеделско трѣбва да повехне“.

Повече отъ 100 милиона хора живѣятъ при тѣзи условия въ полугладно състояние, което се превръща въ пълненъ гладъ, щомъ настѣпн неурожай. Не веднѣжъ милиони хора сж били сполетявани отъ това неопикуемо бедствие надъ Индия.

Проф. Е. Шулане

СЪОБЩЕНИЕ. Редакцията на „Нова Европа“ съобщава, че поради причини, предизвикани отъ войната, приеждането на нови абонати за списанието, чийто число нарастна напоследкъ извънредно много, се преустановява за известно време. Редакцията моли читателитѣ си да услужватъ на интересувашитѣ се отъ списанието, като имъ даватъ за прочитъ получената книжка, докато ще бждемъ въ състояние да приемаме нови абонати.

Кратки Новини

Първият земеделски износ от Украйна

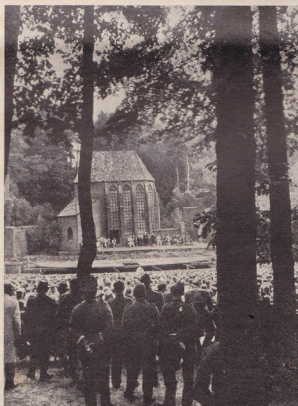
Германските административни органи в Украйна се стремят да направят от тази страна отново житницата на Европа. Последното развитие показва, че с оглед на особените условия, сж постигнати очакваните резултати. Сжко и в областта на птицевъдството в Украйна личи новътласък. През последните месеци сж изнесени за Европа 35,000,000 яйца.

5,000 синагоги и молитвени домове

Според една официална американска статистика, в северните американски щати има повече от 5,000 синагоги и молитвени домове.

Френски работници в Германия

В Германия пристигат масово френски работници. Седмично пристигат четири специални влака пълни с работници от Париж в Германия. Всеки влак носи около 900 души работници. До 3 юли т. г. сж пристигнали в Германия Райх повече от 170,000 работнички и работници от Франция.

По повод тазгодишният Вагнеров тържества, операта на Вагнер „Нюрнберският пъвец“ биде представена в Попот на открито главно пред войници от фронта и лазаретитъ

Германските художници

сж устроили изложба в Варшава. Тя имала голъмът успехъ: откупени били общо 127 произведения на стойност къмъ 143 хиляди злоти. Съ това е значително надминал резултатът от продажбата в Краковъ.

Въ Лисабонъ

бѣ уредена изложба на германската техника. Посетена била в продължение на 14 дни от около 100 хиляди души — единъ необикновенъ успехъ.

Операта в Германия

Европейската оперна традиция е стара, а изворитъ на голъмото оперно изкуство се коренятъ в Италия, Франция и Германия, където началото на това изкуство може да се намѣри до сто години следъ откриването на Америка отъ Колумбъ. Германия въведе своята първа национална опера презъ 1678 г. въ Хамбургъ. Тази опера превърна Хамбургъ в продължение на 50 години на музикаленъ центъръ в Германия. По-нататъшното развитие на това изкуство в Германия водѣше отъ Моцартъ, Шпоръ, Веберъ, Лортингъ и Николай до Рихардъ Вагнеръ и Рихардъ Щраусъ. Много поучително е за днешното време разглеждането на опернитъ въпроси въ Райха. Велика Германия разполагаше презъ сезона на 1941/42 г. съ общо 215 театрални предприятия, които имаха въ своитъ 350 театри 328,695 мѣста. Въ германскитъ театри сж работили презъ сезона на 1941/42 г. общо 41,269 артистични, технически и търговски сили. Отъ това число 3,142 сж работили въ операта и оперетата. Презъ сжщото време сж вземали участие 7,590 музиканти въ високо художественитъ оркестри. Извънредно голъмо е числото на отѣзи театри, които даватъ представления презъ цѣлата година. Въ велика Германия тѣхното число се е показало отъ 120 презъ театралния сезонъ на 1938/39 г. на 169 презъ сезона на 1941/42 г. Едно подобно показване може да се установи и при числото на персонала при германскитъ сцени. Презъ сезона на 1938/39 г. тѣхниятъ брой възлизаше на 36,441 души. Презъ сезона пъкъ на 1941/42 г. тоя брой се покачи на 41,269 души. Частъ отъ театралнитъ предприятия, покрай изпълняването на програмата въ постояннитъ си мѣста, приемаша много гостувания въ странство, където постигаха голъми успѣхи. Въ противовѣсъ на Северна Америка, войната, значи, тукъ не е потжала театралното изкуство, а напротивъ, то е постигнало явенъ подъемъ и служи като сръдство за душевно ободряване и като изворъ на културни сили. Най-доброто доказателство за това е обстоятелството, че почти въ всичкитъ театри въ Германия билетитъ за представленията предварително и бързо се разпродаватъ.

Най-голямата народна библиотека въ света — 75 години Рекламсъ-Универсалъ-Библиотека

Преди 75 години — 1867 г. — излязоха за пръв път въ Лайпциг няколко спретнати книжчици, сътворили отъ съвременната литература, които отъ онова време станаха прочути по всички кътчета на земното кълбо като Рекламсъ-Универсалъ-Библиотека. Първата редица на събирката съдържа 35 книжчици съ произведения отъ нѣмскитѣ класици и отъ Шекспиръ. Първи и втори номеръ съдържатъ „Фаустъ“ отъ Гьоте, първа и втора часть. Всѣка книжка струваше тогава 20 пфенинга. Мнозина бѣха на мнение, че предприятието ще пропадне при тия цени на книжките. Евтинитѣ книги, обаче, намѣриха необикновенъ приемъ срѣдъ всички народни слоеве, и първоначалниятъ планъ на издателя трѣбваше да се разширява все повече. Днесъ Рекламсъ-томчетата достигатъ числото 7500, а Универсалъ-Библиотека стана съ това най-голямата народна книжарница на свѣта. Въ нея сѣ застъпени всички известни автори на свѣта. Излизатъ и най-значителнитѣ произведения на живи нѣмски поети, както и на писатели отъ други страни. Нѣма авторъ съ име, който да не е представенъ поне съ една книга въ библиотеката, достъпна за нѣколко пфенинга. Съ това Рекламсъ-Универсалъ-Библиотека дава важнѣжъ международна приносъ за взаимното разбиране на народитѣ и на тѣхнитѣ култури. Нѣкои произведения сѣ въ милиони бройки: Шилеровиятъ „Вилхелмъ Телъ“ въ 5,5 милиона бройки, „Мина фонъ Барихелмъ“ отъ Теснитѣ въ 2,5 милиона, „Фаустъ“ въ 2 милиона. Дори и единъ философъ като голѣмия скептикъ Артуръ Шопенхауеръ още презъ деветдесетѣ години на миналния вѣкъ отбелязва издания до хиляди бройки, единичакъ случай въ цѣлата свѣтвна книжнина. Основатели на тая библиотека бѣха лайпцигскитѣ издатели Филипп Рекламъ и неговиятъ синъ Хансъ Хайнрихъ. Първитѣ бройки на библиотеката сѣ станали такава рѣдкостъ, че самото издателство ги закупува сега по 10 марки една.

Walter Schubert: Religion und Eros
München. Verlag C. H. Beck

Една книга, която изненада съ дълбокия си погледъ въ тайнитѣ на съкровения животъ на душата. Въ отдѣлни глави авторътъ, надаренъ отъ гениална интуитивна сила, разглежда първичния религиозенъ трепетъ, жертвата и екстаза, култа на съчетаностто, посочва естествения елементи и въ съвременния религиозенъ животъ, разбулва магята на любовта, която освобождава човѣка отъ трагедията на първичното усамотение. Мистическа любовъ, ревностъ и въра, смѣртъ и любовъ, девственостъ, полови моралъ на божествата и преодоляването на половия натурализъмъ — това сѣ някои отъ главнитѣ теми на този единственъ по рода си трудъ.

R. Schneider: Das Antlitz des Mächtigen
Freiburg i. Br. Verlag Herder

Една хубава книжка, въ която въ блестящъ стилъ се рисува образа на можещия човѣкъ, на гениалния държавникъ въ исторياتа на народитѣ, като Цезарь, Карлъ Велики, Фридрихъ Велики и др. Дадени сѣ и замесанитѣ и запазени или нарисувани портрети на тия титанически мъже. При същото книгоиздателство е излязла и една спретната книжка „Щастлива майка“ „Glückliche Mutter“ отъ Е. Брезтъ), — където съ хубави слова се говори за майчинството като вѣчна съдба на жената въ нейната космическа обусловеностъ и въсклиднения и майчински животъ на гриже и закрила на детето и семейството. Текстътъ е придруженъ съ картини, които изобразяватъ символа на майчинството въ изкуството — главно въ нѣмската и холандската живописитъ.

ТАЗИ КНИЖКА СЪДЪРЖА:

	Стр.
Ерихъ Хойберъ: Погледи върху вчера, днесъ и утре.....	2
Л. фонъ Сабо: Разговоръ съ трима пленени свѣтски офицери.....	6
Василъ Петровъ: Черно море.....	10
Илазъ Майеръ-Кулмайнъ: Съдба и гений.....	12/13
Проф. А. Предвалъ: Институтъ за свѣтвно стопанство въ Киевъ.....	15
Е. Ф. Ритеръ: Германскитѣ аеропланъ като най-висше постижение на общественъ трудъ	17

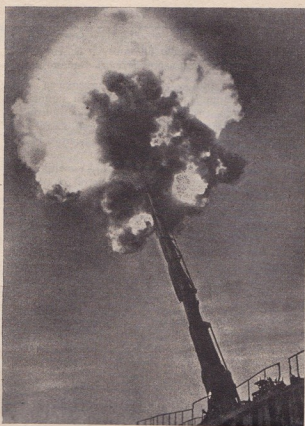
	Стр.
Електрификация на европейскитѣ желѣзници.....	19
Европа има нужда отъ вѣка работна ръка.....	20
Положението на английската валута.....	20
Проф. Е. Шулицъ: Индия като колония.....	20
Кратки новини.....	22
Операта въ Германия.....	22
Най-голямата народна библиотека на свѣта.....	23
Нови книги.....	23

Издава „Fremdsprachendienst“-Verlag G. m. b. H. — Berlin • Редактира комитетъ. Адресъ: Berlin, Knesebeckstr. 28
Рекламно бюро: Gesellschaft für Auslandswerbung m. b. H., Berlin NW 7, Friedrichstrasse 154 —
За България рекламнитѣ приема: д-ръ Николай Сиклуновъ, София, бул. Царица Йоанна 58

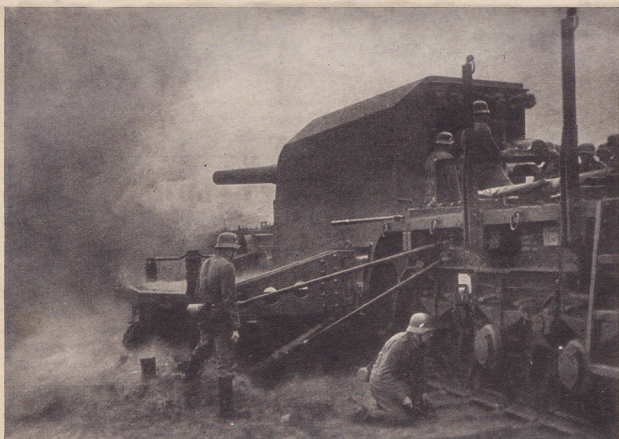
Druck der Weltsprachendruckerei August Pries GmbH in Leipzig

Подводница въ Атлантическия океанъ
Охраната оглежда безкрайния просторъ

На Атлантическия брягъ

Германско оръжие на западното крайбрежие

Foto: Scherl (31)